

obecných předpisů soukromoprávních. Nejde tu o mzdu, nýbrž o nemocenské.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z dne 1. října 1927 R I 396/27-1. J. K.

K výkladu čl. 18. a 24. mezinár. želez. úmluvy.

Ve sporu firmy A. v P. proti želez. eráru pcto 39.500 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody způsobené žalobkyní překročením přepravní lhůty o 202 hodiny byl obchodním soudem v P. dne 12. VII. 1926 č. j. Ck V. 130/25-14 vynesena rozsudek, jímž žaloba byla zamítnuta a žalobkyně odsouzena k útratám. Podle důvodů rozsudku vzal soud prokázaným podle listin, že odesílatelka zboží franc. firma B. podala dne 12. XI. 1922 vagonovou zásilku 200 pytlů ořechů zn. »Marbott« ve stanici »Les Quatres Routes« ve Francii na adresu firmy A do stanice určení Plzeň přes Nauenburg a Brod n. L., že odesílatel v nákl. listě nevyplnil rubriku příslušnou ve smyslu čl. 6. h) a 10. mezin. ž. ú. v příčině doprovodních papírů zásilky, zejména dovozního povolení.

Dále zjistil soud, že zásilka došla do pohraniční stanice něm. Nauenburg dne 22. XI. 1922, a odtud bylo v dopravě pokračováno teprve 15. XII. 1922 a zásilka došla do místa určení — Plzně až 27. XII. 1922. Zdržení zásilky po dobu 23 dnů nastalo proto, že úředník německé pohran. stanice odepřel její přijetí k další přepravě, ježto nákladní list neobsahoval poznámky, že čl. dovozní povolení nalézá se u něm.-českosl. pohraniční stanice, ani nebylo k nákl. listu připojeno (něm. tarif. předpis čís. 62./1921 odst. VIII.); tento úředník vrátil nákl. list francouzské stanici v Nauenburgu a o věc se dále nestaral.

Firma A. soukromým pátráním zvěděla dne 14. XII. 1922 o osudu zásilky, načež oznámila pohran. stanici německé, že má v rukách čl. dovozní povolení, toto také zaslala spedit. firmě Sch. v Brodu n. L., načež byl nákl. list úředníkem v Nauenburgu doplněn tím, že dovozní povolení bylo adresátem zasláno do Brodu n. L. a zásilka dále vypravěna. Zboží došlo až po Vánocích a následkem toho bylo jako sezonní zboží prodáno pod cenou a škoda utrpěná obnáší 39.500 Kč.

Přepravní lhůta pro tuto zásilku činila 864 hodin, byla ve skutečnosti překročena o 202 hodiny, tedy 8 dnů 10 hodin.

Soud neshledal na straně dráhy zavinění a tudíž povinnosti k náhradě požadované škody ani podle čl. 40. ani podle čl. 44.

mez. ž. ú., nýbrž má za to, že škodu zavinil jediné odesílatel, ježto nevyhověl předpisu v čl. 6. h) mez. ž. ú. tím, že neuvedl v příslušné rukrice nákl. listu doprovodní papíry a následkem toho ručí podle čl. 7. mez. ž. ú. za následky z toho vzešlé. Po názoru soudce dráha nebyla povinna k vyrozumění strany odesílatel o překážce v přepravě nastalé, neboť překážka nebyla způsobena ani vyšší mocí ani náhodou a nešlo o přerušování v provozu. (Čl. 18. m. ž. ú.)

Rozsudek první stolice byl odvolací instancí potvrzen z těchto důvodů.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil rozsudky I. a II. instance a vrátil věc první stolici k dalšímu jednání a rozhodnutí. V důvodech praví, že nižší soudy mylně vykládaly předpis čl. 18. mez. ž. ú. Z článku tohoto nelze dovozovati argumentem a contr., že mimo případ vyšší mocí nebo náhody není dráha povinna oznámiti přepravní překážku odesílateli a vyžádati od něho dodatečný příkaz.

To by znamenalo, že dráha by mohla osud zásilky ponechati budoucí náhodě a přičilo by se příkře povinnosti řádného obchodníka, jak mimo jiné plyne z ustanovení čl. 39. m. ž. ú., že dráha ručí za překročení dodacích lhůt, neprokáže-li, že prodlení nezavinila nebo nemohla je odvrátiti.

Příčinu toho, že čl. 18. m. ž. ú. obmezuje svá ustanovení na případy vyšší mocí a náhody, sluší hledati v ustanoveních druhého odstavce tohoto předpisu, v němž se stanoví, co dráha v takovém případě může od odesílatele požadovati. Na případy přepravních překážek, jež mají jinou příčinu, se čl. 18. nevztahuje; poněvadž však mezinárodní úmluva nemá ani na jiných místech o nich žádných předpisů, nutno je řešiti podle všeob. právních pravidel se zřetelem na obdobné případy úmluvou upravené, tedy opět na čl. 18., mimo to též čl. 24. obsahující předpisy o tom, co se má státi, nemůže-li zásilka býti vydána adresátovi.

Při tom nutno uvážiti, že za přepravy smí jenom odesílatel, nikoli adresát, udělovati dráze příkazy o zásilce (čl. 15. cit. ú.) prostřednictvím odesílací stanice, a že čl. 24. ustanovuje důsledně, že o překážce v dodání musí odesílatel býti vyrozuměn prostřednictvím této stanice.

Když tedy v tomto případě německá stanice odepřela převzetí zásilky, bylo jediné účelným a smluvním přepravním právu vyhovujícím opatření, aby pohraniční franc. stanice ihned se obrátila na odesílající stanicí za účelem uvědomění odesílatele a ponechala jemu další rozhodnutí. Tímto způsobem mohl býti

nedostatek dovoz. povolení v několika málo dnech odstraněn.

Případné zanedbání této povinnosti by bylo právě tak v příčinné souvislosti s překročením dodací lhůty a škodou žalobkyně, jako nedostatečné vyplnění nákladního listu, a nemohla by dráha býti sprostěna spoluzodpovědnosti podle § 1304 obč. z.

Ježto pak v tom směru řízení zůstalo neúplným, zejména pokud jde o to, co bylo nařízeno, aby přepravní překážka byla odstraněna a dodací lhůta byla zachována, dále, že nebyly provedeny důkazy nabídnuté o neuvědomění odesílatele — musil býti rozsudek zrušen a nařízeno doplnění (§ 510 c. ř. s.).

Rozh. nejvyš. soudu z 20. IX. 1927 Rv. I. 1896/26.

Dr. Malát.

I. Spojením dvou žalob (žaloby ve věcech nepatrných a žaloby navzájem na Kč 3000.— oceněné) ke společnému jednání a vydáním společného rozsudku nemění se ničeho na samostatnosti každého z obou různými žalobami uplatňovaných nároků. — II. Podle § 19. zákona o ochraně nájemníků nájemné smí býti smloueno a placeno jen v penězích měny, ustanovené zákonem ze dne 10. dubna 1919 čís. 187 Sb. z. a n. a nesmí býti smloueno a placeno v jiných dávkách neb úkonech.

Anna M., dříve ovdovělá B., rolnice v T., jako mateřská poručnice svých dětí nezl. Marie, Františka a Emilie B., majitelů domu čís. 29 v T. podala žalobu k okresnímu soudu v Ol. proti manželům Františku a Antonii D., na vyklizení bytu, jehož používali bezplatně jako zeměděl. dělníci na statku zaměstnaní, na základě služebního poměru, jenž byl výpovědí dne 1. července 1926 zrušen.

Předmět sporu oceněn Kč 300.—

Okresní soud v Ol. rozhodl o této žalobě (Cn II 548) a o žalobě navzájem manželů Františka a Antonie D. proti nezl. Marii, Františku a Emilii B., zastoupených poručníci Annou M., o určení nájemního poměru (C II 1786), spojiv obě rozepře podle § 187 c. ř. s. ke společnému projednávání a rozhodnutí, v ten smysl, že první žalobě vyhověl, žalobu navzájem však zamítl.

Prvý soud byl toho názoru, že se nejedná o nájemní poměr a to z toho důvodu, že mezi stranami bylo — jak potvrdil svědek Jaroslav M. — umloueno, že žalovaní budou za užívání bytu pracovati nejvýše 30 dní v roce a co budou pracovati přes 30 dní, že se jim zaplatí. Nebyl tedy umlouen určitý ekvivalent za užívání bytu, když bylo stanoveno, že žalovaní budou pracovati